

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Regina	3
Televízia, Regina, 23. 2. 2022, 16:30	
Náklady na ochorenie sclerosis multiplex budú rásť	4
Tlač, Zdravotnícke noviny, 24. 2. 2022	
Plat po prvej atestácii? Aspoň 2 400 eur	5
Tlač, Zdravotnícke noviny, 24. 2. 2022	
Ukrajina sa stane obeťou mocenských chůťok Putinovho režimu, hovorí politológ z košickej univerzity	8
Online, kosiceonline.sk, 24. 2. 2022, 6:03	
Dunčo a jeho rodina	11
Online, litcentrum.sk, 23. 2. 2022, 12:58	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Regina [↗](#)

📺 23. 2. 2022, 16:30, Relácia: **Regina**, Stanica: **RTVS**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 65 454 GRP: 1,45 OTS: 0,01 AVE: 73321 Eur

[strojový prepis] ... povedzme si niečo v úvode, o čo presne ide, čo je tá študentská právna poradňa? Obrana pred nie je. Nový dom Právnickej fakulty **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ktorý realizujeme v spolupráci s magistrátom mesta Košice a mestskou časťou Košice Staré Mesto. Cieľom študentskej právnej poradne je zabezpečiť praktický kontext študentov práve s klientmi a...

Náklady na ochorenie sclerosis multiplex budú rásť [↗](#)

📅 24. 2. 2022, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 1, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Sentiment: **Negatívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 344 Eur**

Rubrika: **Analýza**

Sclerosis multiplex je chronické ochorenie postihujúce prevažne mladých ľudí. Diagnózu si často vypočujú ľudia medzi 20. až 30. rokom života. Pre kvalitu života je dôležitá skorá diagnostika ochorenia.

„Máme liečbu, ktorá pacientov dokáže udržať v dobrom stave, ale je veľmi dôležité, aby sa včas diagnostikovali a liečba sa začala čo najskôr,“ povedala v úvode diskusie Vizionári v zdravotníctve prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc., FESO, FEAN, prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti a prednostka Neurologickej kliniky LF **UPJŠ** a UNLP v Košiciach.

Podľa MUDr. Marianny Vitkovej, PhD., predsedníčky sekcie Sclerosis Multiplex SNeS, Neurologická klinika LF **UPJŠ** a UNLP, Košice, prognóza ochorenia sa za posledné roky zlepšila. „Už to nie je ochorenie, o ktorom sme vedeli, že invalidizuje mladých ľudí. V súčasnosti vieme veľmi efektívne toto ochorenie liečiť a poskytnúť pacientom normálnu kvalitu života dlhé roky po stanovení diagnózy,“ uviedla Vitková.

Podľa jej slov na to, aby sme dosiahli takéto úspechy, je dôležité podchytiť toto ochorenie včas, „najideálnejšie je v čase v prvých príznakoch, zdiagnostikovať ho. Skorá diagnostika znamená možnosť rýchlej liečby.“

Prvé príznaky ochorenia sú rôznorodé.

Pokračovanie na strane 5

Plat po prvej atestácii? Aspoň 2 400 eur [🔗](#)

📅 24. 2. 2022, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 8, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Autor: **kl**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 2083 Eur

Rubrika: Barometer

Medzi najžiadanejšie odbory medikov patria pediatria aj anestéziológia. Slovenskí študenti nechcú všeobecné lekárstvo

Už

niekoľko rokov zisťuje český Health Care institut nálady v zdravotníctve. V rámci barometra zisťujú medzi českými a slovenskými riaditeľmi nemocníc, ako motivujú zamestnancov, akí pripravení sú medici na prácu v zdravotníckych zariadeniach a čo by zmenili na výučbe na lekárske fakultách.

Vlaňajší barometer ovplyvnila pandémia, ktorá najviac zasiahla práve zdravotnícke zariadenia a ich pracovníkov.

Výsledky ukázali, že v dôsledku celkovej aktuálnej situácie panujú medzi riaditeľmi nemocnice v Česku a na Slovensku obavy zo zhoršenia dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti. Obavy zo zhoršenia dostupnosti zdravotnej starostlivosti udalo 78 % (67 % v roku 2020) riaditeľov českých nemocníc a 90 % (72 % v roku 2020) riaditeľov slovenských nemocníc.

Mierny nárast nedostatku lekárov

V českých nemocniciach došlo k miernemu nárastu nedostatku lekárov (74 %) a sestier (85 %). Z prieskumu tiež vyplynulo, že bolo podľa riaditeľov českých (62 %) a slovenských (44 %) vhodné zvýšiť kompetencie zdravotných sestier ako jeden z krokov k zvýšeniu dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti.

V porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi prieskumu aj naďalej vidia riaditelia nemocníc rezervy v komunikácii.

A tiež, že neodmysliteľnou súčasťou zabezpečenia dostatočného množstva zamestnancov v nemocnici je spolupráca s lekárske fakultami, čo uviedlo 82 % riaditeľov českých nemocníc a 79 % riaditeľov slovenských nemocníc a tiež zdravotných škôl (93 % riaditeľov českých nemocníc, 85 % slovenských), pričom spokojných s prácou medikov vo svojich nemocniciach je 80 percent českých riaditeľov a 72 % šéfov slovenských nemocníc.

„Ukázalo sa, že spolupráca s lekárske fakultami a so zdravotníckymi školami je neodmysliteľnou súčasťou zabezpečenia dostatočného množstva personálu a v prevažnej väčšine sú riaditelia nemocníc spokojní s prácou medikov,“ reagoval prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA – rektor Univerzity Karlovej. Ako dodal, víta tiež podnetné návrhy na zmeny vo výučbe budúcich lekárov. Medzi najčastejšie uvádzané návrhy uviedli riaditelia nemocníc najmä viac praxe a prípravu na psychickú a fyzickú náročnosť práce, taktiež dôraz na komunikáciu, etiku, lojalitu, empatiu a pokoru. Dôležitá je tiež podľa nich ekonomická príprava a znalosť informačných systémov, vyššia kapacita fakúlt a väčšia motivácia pre medikov aj školiteľov. Na záver uviedli riaditelia nemocníc aj potrebu aktualizácie vzdelávacích programov a zjednodušenie akreditácií.

Študenti chcú ísť do zahraničia

Menej optimistické sú už výsledky barometra medzi študentmi lekárske fakúlt a zdravotníckych škôl.

Kým záujem študentov českých lekárske fakúlt ostať po škole v Česku sa pohybuje okolo 82 percent, záujem ostať pracovať na Slovensku po skončení školy uviedlo 77 percent. Realita je ešte desivejšia, podľa samotných lekárske fakúlt ostáva po skončení školy len polovica absolventov.

Barometer sa tiež pozrel na to, kde by študenti najradšej absolvovali svoju prax. Najviac z nich by chcelo pracovať v univerzitných a vo fakultných nemocniciach (53 percent českých a 58 percent slovenských medikov). A to z dôvodu širokého spektra pacientov a výkonov. Zaujímavý je aj výber zahraničnej krajiny, v ktorej by chceli po skončení školy pracovať. Najžiadanejšou lokalitou pre českých aj slovenských študentov je Nemecko.

Lepšie platové podmienky

Najčastejším dôvodom pre rozhodnutie venovať sa lekárskej profesii v zahraničí sú jednoznačne tamojšie lepšie platové podmienky.

Českí študenti majú predstavu o svojom plate po prvej atestácii najčastejšie (28 percent) v rozmedzí od 40- do 50-tisíc Kč (od 1 643 eur do 2 053 eur), prípadne (27 %) v rozmedzí od 50- do 60-tisíc Kč (2 053 eur do 2 464 eur). U slovenských študentov je očakávaný plat po prvej atestácii vyšší, a to najčastejšie v rozmedzí od 60- do 70-tisíc Kč (28 %), čo je od 2 464 eur do 2 875 eur. Tretina študentov, ktorí chcú vykonávať svoju lekárske profesiu v zahraničí, si svoj plat po prvej atestácii predstavuje vo výške viac ako stotisíc Kč (4 100 eur).

„Určite nie nezaujímavé zistenie je, že spomedzi tých, ktorí chcú zostať pracovať na Slovensku, sú hlavným dôvodom zotrvania skúsenosti zo stáží a referencie lekárov. Naproti tomu otázky finančné preferuje len asi pätina spomedzi všetkých absolventov. Vzhľadom na moje vedomosti o finančnom ohodnotení u nás a v zahraničí to považujem aj za známku dobrého hodnotového a morálneho kreditu našich študentov. Perspektíva odborného rastu, kvalita vybavenia a pracovného kolektívu, spolu s možnosťou úspešného kvalifikačného rastu, sú rozhodujúcimi kritériami pre voľbu pracovného miesta. Zrejme aj preto najviac spomedzi tých, ktorí chcú opustiť SR, ale aj ČR, mieri do Nemecka a Rakúska, určujúcim faktorom je výška ohodnotenia práce a všeobecne lepšie pracovné a životné podmienky,“ reagoval na výsledky barometra medzi medikmi dekan Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** prof. MUDr. Daniel Pella, PhD.

Rezervy však vidí hlavne v aktívnej podpore LF pri vykonávaní praxí (na Slovensku oveľa nižší podiel krajských a okresných nemocníc), žiada sa však aj časovo širšie a kvalitatívne lepšie uplatnenie výučby pomocou simulátorov a virtuálnej medicíny. „O tejto potrebe nás nepriamo poučila aj súčasná pandémia COVID-19,“ dodal. Predstavy o platoch je podľa neho pomerne ťažké hodnotiť aj vzhľadom na značnú diferenciu medzi jednotlivými odbormi, typmi zdravotníckych inštitúcií, ako aj ďalším možnostiam ich zvýšenia (okrem tarifných plátov). „Pokiaľ ide o záujem o jednotlivé odbory, neprekvapuje, že tradične je najväčší záujem o ‚veľké odbory‘ a mňa osobne teší, že na 1. mieste v oblasti záujmu je na Slovensku ARO.“

To potvrdzuje skutočnosť, že mladí sa ‚neboja ťažkej a náročnej medicíny‘, a zároveň veľmi potešujúci je aj číselne rastúci údaj (v porovnaní s rokom 2018), že takmer 80 % študentov je ochotných obetovať svoj voľný čas v prospech svojho odborného a kariérneho rastu,“ dodal dekan lekárskej fakulty v Košiciach. Ako dodal, nepochybne všetci dekaní lekárskech fakúlt si vedia predstaviť ďalšie skvalitňovanie prostredia pre vzdelávanie, modernizáciu výučbového procesu, jeho ďalší posun od memorizácie k logickému mysleniu s čo najširším prepojením s reálnym medicínskym prostredím a výkonmi. „To je cesta, akou sa dá najľahšie dosiahnuť to, aby drvivá väčšina absolventov zostala pôsobiť v domovských krajinách,“ dodal.

Aspoň 11 rokov a viac

Prieskum medzi študentmi, ktorí chcú po skončení školy odísť pracovať do zahraničia, ukázal, že väčšina z nich plánuje ostať v cudzine 11 rokov a viac, udalo to až 44 percent Čechov, ako aj Slovákov.

Zaujímavé je porovnanie medzi preferenciami odborov, v ktorých by študenti chceli pracovať. Kým väčšina českých študentov uviedla na prvé miesto pediatriu, slovenskí študenti majú záujem najmä o anesteziológiu. Na druhom mieste zhodne uviedli vnútorné lekárstvo, rozdiely sú aj na treťom mieste.

Kým českí študenti majú záujem robiť všeobecných lekárov, slovenskí ako tretiu možnosť uviedli pediatriu, pričom všeobecné lekárstvo sa medzi preferovanými odbormi medzi slovenskými medikmi vôbec neobjavilo. Na rozdiel od českých študentov sa do slovenskej päťice žiadaných odborností dostala chirurgia.

Foto: dreamstime

Ktoré z opatrení prijíma vaša nemocnica na zabezpečenie dostatočného množstva pracovníkov?

ČR 62 %

Náborové príspevky

82 %

Možnosť ubytovania a/alebo ponuka služobného bytu

98 %

Nefinančné benefity (napr. závodné stravovanie, dovolenka navyše)

93 %

Spolupráca s lekáorskými fakultami

77 %

Spolupráca s dobrovoľníkmi z radov verejnosti

77 %

Zamestnáva pracovníkov z iných štátov

48 %

Iné opatrenia

Slovensko 54%

Náborové príspevky

46%

Možnosť ubytovania a/alebo ponuka služobného bytu

95%

Nefinančné benefity (napr. závodné stravovanie, dovolenka navyše)

79%

Spolupráca s lekáorskými fakultami

85%

Spolupráca so zdravotníckymi školami

44%

Spolupráca s dobrovoľníkmi z radov verejnosti

64%

Zamestnáva pracovníkov z iných štátov

41%

Iné opatrenia Zdroj: Health Care institut

Autor: (kl)

Ukrajina sa stane obeťou mocenských chýtok Putinovho režimu, hovorí politológ z košickej univerzity

📅 24. 2. 2022, 6:03, Zdroj: [kosiceonline.sk](https://www.kosiceonline.sk) , Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 11 560 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 409 Eur

MARIO HUDÁK, Dnes | 05:30

Putin si veľmi dobre uvedomuje, že musí ľuďom doma presvedčivo vysvetliť, prečo má Rusko nasadzovať vlastné peniaze, vlastné vojsko a vlastné obeť, hovorí vedúci Katedry politológie Filozofickej fakulty **UPJŠ** v Košiciach - Gabriel Eštok (36). Aj keď Slovensku vojna zatiaľ nehrozí, konflikt na Ukrajine sa nás dotkne ekonomicky, energeticky, politicky aj bezpečnostne, dodáva.

Putin nečakal, ako sa situácia na Ukrajine od anexie Krymu vyvinula. Ukrajina dokázala zjednotiť aj oblasti, ktoré boli predtým proruské, čo znamenalo, že Putinov režim na Ukrajine postupne strácal podporu. (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

Čo sa podľa vás deje na Ukrajine?

Vieme, že situácia medzi Ruskou Federáciou a Ukrajinou je dlhodobou napätá. Od roku 2014 je Ukrajina vo vojnovom konflikte. Aj keď Rusko spočiatku zahmlievalo to, že by tiež bolo jeho aktérom, neskôr sa k udalostiam, ktoré sme videli na Kryme v roku 2014, v podstate priznalo. Potom sa riešila otázka, či samozvané separatistické republiky v Donbase, Donecká a Luhanská, bude Putin držať v rovnakom režime, ako to poznáme v moldavskom Podnestersku alebo v Gruzínsku. To znamená, že ich síce neuzná, ale Ukrajinu bude prostredníctvom nich držať integračne v šachu.

Čo tým myslíte?

Že štát, ktorý má problémy so svojimi hranicami a nedokáže plne kontrolovať celé svoje územie a realizovať na ňom svoju štátnu moc, bude mať vždy problémy s integráciou do medzinárodných organizácií a štruktúr. Vladimir Putin ale nečakal to, ako sa situácia na Ukrajine od anexie Krymu vyvinula. Ukrajina dokázala zjednotiť aj oblasti, ktoré boli predtým proruské a ukrajinský ľud sa zjednotil tiež. Čo znamenalo, že Putinov režim na Ukrajine postupne strácal podporu.

Politológ Gabriel Eštok: Pokiaľ ide o silové vojenské riešenie, myslím si, že Severoatlantická aliancia bude veľmi opatrná. Z čoho, samozrejme, Ukrajinci nebudú veľmi potešení / GE

A krajina smerovala do NATO a Európskej únie.

Presne tak. Treba povedať, že pre Ukrajinu a Ukrajincoov začal byť európsky priestor vo viacerých oblastiach veľmi zaujímavý. Najmä čo sa týka ekonomických a politických výhod. Ukrajina je vťahovaná smerom na západ a Ukrajinci vidia svoju budúcnosť v Európe. Či už v nejakom partnerstve s ňou alebo priamo v integrácii do nej. Dôkazom toho bola aj revolúcia v roku 2013. To Putinov režim rozhodne nemôže dovoliť. Na druhej strane nemá Ukrajincom čo ponúknuť. Na situáciu teda nemôže reagovať ekonomicky, ani politicky. Iba vojenskou silou.

A druhýkrát napochodovať do Donbasu.

To čoho sme práve svedkami, je jednoznačné porušenie medzinárodných dohôd. Mohli by sme ich všetky menovať, bolo ich veľa, ktoré sa týmto konaním Ruska porušili. Na tom sa jednoznačne zhodujú všetci. Aj tí, ktorí sa tak trochu cez prsty snažia nevidieť na Ruskej federácii žiadne negatíva. Ide o porušenie medzinárodného práva a narušenie územnej celistvosti Ukrajiny. O tom niet pochýb. Otázka je, či bude jednoznačný postoj, aj pokiaľ pôjde o sankcie, alebo vôbec o reakcie. Tam sa už naozaj preverí spojenectvo v Európskej únii. Ale aj spojenectvo v Severoatlantickej aliancii. Čo a ako budú ochotní spojenci urobiť.

Vaša predpoveď?

Pokiaľ ide o silové vojenské riešenie, myslím si, že Severoatlantická aliancia bude veľmi opatrná. Z čoho, samozrejme, Ukrajinci nebudú veľmi potešení.

V tejto chvíli Rusko čaká na zámienku a tá, bohužiaľ, skôr či neskôr príde. Sme asi na začiatku procesu, ktorý bude veľmi bolestivý. (Ilustračná fotografia)

Je takáto opatrnosť na mieste?

No, ukazuje sa, že Putin urobil rozhodnutie a už ho nemôže zvrátiť. Krok späť preňho už neexistuje. Môže byť zahnaný do kúta iba jedným smerom. Takže ak NATO nebude chcieť byť vtiahnutá do vojenského konfliktu, bude musieť byť veľmi opatrná. A hovoriť skôr o ekonomických a politických sankciách. Aj keď sa zatiaľ ukazuje, že tie doterajšie neboli pre Rusko veľmi účinné. Ako veľmi nelichotivú situáciu to vidím hlavne pre Ukrajinu.

Ako hodnotíte doterajší postoj Ukrajiny?

Ukrajinský prezident aj vláda sa k tomu postavili veľmi trízvo a rozumne. Za čo boli opozíciou dosť kritizovaní. Ale tým, že sa snažili nereagovať a neodpovedať rovnakým spôsobom, zatiaľ predišli otvorenému konfliktu. V tejto chvíli Rusko čaká na zámienku a tá, bohužiaľ, skôr či neskôr príde. Sme asi na začiatku procesu, ktorý bude veľmi bolestivý. Najmä pre Ukrajinu, ale aj pre Rusko a Európsku úniu. Hlavne ekonomicky.

Ukrajinský vojaci. Od roku 2014 je Ukrajina vo vojnovom konflikte / Flickr/Archive

Kedy by mala NATO mandát na to, aby mohla na Ukrajine vojensky zasiahla?

Z pohľadu Budapeštianskeho memoranda (dohoda podpísaná v decembri 1994 v Budapešti, na základe ktorej vtedajšie hlavné jadrové mocnosti a súčasne stáli členovia Bezpečnostnej rady OSN, Spojené štáty, Veľká Británia a Rusko, v ňom poskytli Ukrajine svoje garancie jej nezávislosti, územnej celistvosti a nemennosti hraníc výmenou za to, že sa Ukrajinci vzdali úplne svojho jadrového arzenálu - pozn. autora) sa už spojenci a jeho signatári v prípade, že chceli splniť svoje záväzky, mali do tohto konfliktu vložiť. Pretože Rusko dohodu narušením celistvosti hraníc Ukrajiny už porušilo.

Oni sa ale rozhodli nezúčastňovať konfliktu silou, ale iným spôsobom. Myslím si, že takto budú reagovať aj v budúcnosti. Ukrajinu budú podporovať ekonomicky, politicky, zbraňami a podobne. Ale ani v blízkej budúcnosti nevidím priestor pre vojenské zapojenie sa Spojených štátov, prípadne členských štátov NATO do konfliktu. Navyše, je tu otázka, akým spôsobom bude Putin argumentovať. A ako ďaleko zájde ruská armáda na Ukrajine.

Aj keď to ruské štátne médiá prezentujú inak, podpora ľudí pre vstup do vojenského konfliktu s Ukrajinou je omnoho nižšia, ako to bolo pred ôsmimi rokmi pri anexii Krymu. (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

Kedy bude prekročená červená čiara?

Rusko uznalo Doneckú a Luhanskú republiku v hraniciach ich ústav, lenže separatisti ovládajú iba približne tretinu územia tých regiónov. Takže už to je svojim spôsobom červená čiara. Dnes sa Putin tvári, že poslal na Ukrajinu mierové sily, ktoré chcú zabrániť ďalším konfliktom medzi separatistickými republikami a Ukrajinou. No vo chvíli, keď sa Rusko naplno zapojí do konfliktu a bude ostrými nábojmi páliť po ukrajinských vojakoch, stane sa oficiálnym aktérom invázie a agresorom. Hranica bude prekročená.

Ako podľa vás potom zareaguje NATO?

Myslím si, že ani vtedy nezareaguje vojensky, teda vstupom vlastných vojakov na územie Ukrajiny. To je tá nezávideniahodná situácia pre Ukrajinu. Stane sa obeťou mocenských chůťok Putinovho režimu.

Je Putinov režim totožný s Ruskom? S Ruskou federáciou?

Nie, nebudeme sa o Rusoch ako takých. Aj keď to ruské štátne médiá prezentujú inak, podpora ľudí pre vstup do vojenského konfliktu s Ukrajinou je omnoho nižšia, ako to bolo pred ôsmimi rokmi pri anexii Krymu. Ukazujú to viaceré prieskumy.

Pre Ukrajinu a Ukrajincov začal byť európsky priestor vo viacerých oblastiach veľmi zaujímavý, najmä čo sa týka ekonomických a politických výhod. To Putinov režim rozhodne nemôže dovoliť. Na druhej strane nemá Ukrajincom čo ponúknuť. (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

Čo presne znamená nižšia?

Je to približne pol na pol. Viac ako 40 % Rusov inváziu podporuje, a zároveň je ich viac ako 40 % proti. Potom tu sú nejakí nerozhodnutí, takže nikdy to nie je viac ako 50 %. Pri Kryme však anexiu podporovalo násobne viac Rusov, ako pri tomto konflikte. Putin si veľmi dobre uvedomuje, že musí ľuďom doma presvedčivo vysvetliť, prečo má Rusko nasadzovať vlastné peniaze, vlastné vojsko a vlastné obeť. Samozrejme na to má v rukách svoje médiá, na druhej strane opozícia je v Rusku veľmi slabá. Putin ju dokázal veľmi dobre potlačiť. Buď sú vo väzení, v exile, alebo sú ticho. Ruská štátna propaganda je silná.

Myslíte si, že v tejto chvíli niečo hrozí aj Slovensku?

Pokiaľ ide o priamy vojenský konflikt, sme v úplne inej situácii ako Ukrajina. Sme členom NATO, ktorej hlavným poslaním je povestný článok číslo 5, že napadnutie jedného člena, je napadnutím všetkých členov Severoatlantickej aliancie. V tomto zmysle sú napríklad Pobaltské štáty s priamou hranicou s Ruskom oveľa ohrozenejšie ako Slovensko.

Takýto vojenský konflikt by určite znamenal zapojenie západných mocností. Ale to si Putin dobre uvedomuje. Takže si myslím, že dnes nám niečo také nehrozí. Samozrejme, pokiaľ to vojnové šialenstvo na Ukrajine nebude eskalovať nejakým iným spôsobom, ktorý je pre nás v podstate nepredstaviteľný. Bude nás to bolieť sekundárne.

Z pohľadu Budapeštianskeho memoranda sa už spojenci a jeho signatári v prípade, že chceli splniť svoje záväzky, mali do tohto konfliktu vložiť. Pretože Rusko dohodu narušením celistvosti hraníc Ukrajiny už porušilo. (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

To znamená ako?

Ekonomicky, energeticky, politicky a bezpečnostne. Sme závislí na ruskom plyne a pravdepodobne budeme musieť hľadať iné riešenia. To súvisí nielen s energetikou a ekonomikou ale aj s bezpečnosťou. Ďalším faktorom je, že stabilný sused je vždy lepší ako nestabilný. Nehovoriac o tom, že v prípade vojny na Ukrajine, môžu byť ovplyvnené a ohrozené investície a podnikateľské rozhodnutia na východe našej krajiny, v Prešovskom a Košickom kraji.

Na stole je aktuálne aj otázka migrácie z Ukrajiny. Ak by sa konflikt rozšíril aj do jej ďalších častí, je potrebné očakávať požiadavky, aby sme prijali utečencov v omnoho väčšom počte. No myslím si, že na to sú všetky štáty susediace s Ukrajinou pripravené. Napríklad v Rumunsku už dnes majú pripravený priestor pre pol milióna Ukrajincov. Takto by sa mali zachovať všetky štáty.

Vo chvíli, keď sa Rusko naplno zapojí do konfliktu a bude ostrými nábojmi páliť po ukrajinských vojakoch, stane sa oficiálnym aktérom invázie a agresorom. Hranica bude prekročená. (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

Zohráva v pozadí ruskej agresie nejakú úlohu aj Čína?

Veľa sa o tom diskutovalo v súvislosti s nedávnymi olympijskými hrami. Či vypukne konflikt počas olympiády, ako sa to už dvakrát stalo v minulosti. Alebo či Čína nevyužije zaneprázdnenosť USA v Európe, na konflikt s Taiwanom. Ukázalo sa, že išlo iba o úvahy. Medzi Ruskom a Čínou by som nevidel nejakú konkrétnu koordináciu vojenských krokov. Aj keď Putin na olympiáde v Číne pravdepodobne informoval o tom, čo zamýšľa urobiť. Vidíme to aj na oficiálnych vyhláseniach Číny. Na jednej strane západ kritizuje kvôli ekonomickým a politickým sankciám, na druhej strane vyzýva k tomu, aby konflikt ďalej neeskaloval a aby Rusko v invázii nepokračovalo.

Vôbec však nemôžeme očakávať, že by Čína voči ruskej invázii na Ukrajinu zareagovala reálne. A čo je dôležitejšie, ani v bezpečnostnej rade OSN proti Ruskej federácii významne nepôjde, ak tak skôr iba verbálne. Pri hlasovaniach, ak už nebude niektoré veci priamo vetovať, sa Čína v otázkach Ruska podľa mňa skôr zdrží hlasovania. Rusko a Čína sú významní spojenci, aj keď aj oni majú svoje dlhoročné územné spory. Každopádne, Čína je dnes na vzostupe a v budúcnosti si bude môcť dovoliť ešte viac, ako si môže dovoliť dnes.

Sme závislí na ruskom plyne, pravdepodobne budeme musieť hľadať iné riešenia, to súvisí nielen s energetikou a ekonomikou ale aj s bezpečnosťou. Ďalším faktorom je, že stabilný sused je vždy lepší ako nestabilný, hovorí Gabriel Eštok / GE

Prečo pred uznaním Donecka Luhanska a svojim dlhým prejavom Putin telefonoval nemeckému kancelárovi a francúzskemu prezidentovi?

Všetky tie procesy, ktoré predchádzali uznaniu separatistických republík a Putinovmu vyhláseniu, boli jedno veľké divadlo. Vladimir Putin potreboval vysvetliť domácemu obyvateľstvu, ale aj medzinárodnému spoločenstvu, prečo a ako ide konať. A zároveň ukázať jednotu a podporu všetkých ruských štátnych zložiek. Pokiaľ ide o oslovenie Emmanuela Macrona a Olafa Scholza, to už bol vrchol všetkých tých diskusií a diplomatickej komunikácie. Ale nie z dôvodu, že by Putin chcel udržiavať korektné vzťahy. Urobil to preto, aby mal argument, že on je ten, ktorý sa do poslednej chvíle snažil situáciu riešiť a chcel si ešte vypočuť posledné návrhy európskych spojencov.

Aj tu jasne vidieť, že ide o nástroj ruskej propagandy v tom, že komunikoval s predstaviteľmi štátov, nie s Európskou úniou ako celkom. Pritom vieme, že nemecký kancelár je na svojom poste veľmi krátko. Zatiaľ sa len snaží vo veciach zorientovať, na medzinárodnom poli má ešte slabú pozíciu. Macron je krátko pred prezidentskými voľbami, takže vysvetľovať teraz v predvolebnom súboji Francúzom veci zahraničnej politiky, nie je veľmi zaujímavé. Putin si veľmi dobre uvedomoval, prečo si ich vybral a že sú tak trochu v nelichotivej situácii.

Komentáre

Dunčo a jeho rodina [✉](#)

23. 2. 2022, 12:58, Zdroj: [litcentrum.sk](#) [✉](#), Autor: **Markéta Andričíková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **401 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 116 Eur**

Kniha *Pozor, bodkovaný pes!* Veroniky Šikulovej je nepochybne jednou z najlepších próz pre deti za minulý rok.

Štvornohí domáci miláčikovia bývajú v príbehoch pre deti vďačným námetom či témou, pretože sú prirodzenou súčasťou ľudského sveta a života, často mu dodávajú nový, nevšedný rozmer. A keď sa v jednom z takýchto príbehov objaví dalmatín s menom Dunčo, môžeme sa pripraviť na zaujímavé rozprávanie.

Veroniku Šikulovú ako výbornú rozprávačku poznáme z mnohých jej próz, pričom viaceré z nich získali prestížne literárne ocenenia (Anasoft litera, Cena čitateľov Knižnej revue, Prémia Literárneho fondu). Po udelení Ceny čitateľov Knižnej revue za rok 2020 v rozhovore s Tinou Čornou Sikorovou otvorene priznala, že v umení (aj v živote) je hedonistka – presnejšie „skromná hedonistka“. Tento postoj k životu a k umeniu sa odráža aj v jej najnovšej knihe *Pozor, bodkovaný pes!*, ktorú by sme žánrovo mohli zaradiť k próze zo života detí – podobne ako jej predchádzajúcu knihu pre deti *To mlieko má horúčku* (2006).

Pes a jeho rodina, rodina a jej pes

Rozprávanie je vsadené do súčasného priestoru malého mesta, intímneho priestoru rodinného domu so záhradou, kde žijú mama, otec, syn Vecan, dcéra Baška a dalmatínsky pes Dunčo. Všetky atribúty mesta, domu a jeho obyvateľov, záhrady s ovocnými stromami, ružami a spievajúcimi vtáčikmi naznačujú zázemie samotnej autorky, čo sa napokon aj potvrdzuje pri povolaní postavy matky – je spisovateľka. A hoci už titul knihy naznačuje, že v centre rozprávania bude bodkovaný pes, rovnako dôležité sú aj všetky interakcie v rodine, v ktorej tento pes žije.

Cez prizmu vševediaceho narátora sa dozvedáme, ako sa pes dostal k svojmu menu, ako sa všetci rodinní príslušníci usilovali vytvoriť Dunčovi milujúci domov, ako postupne rástol aj to, ako si postupne všetkých doma „vychoval“. Dunčo sa, ako každý pes, usiluje „obsadiť územie“, v ktorom žije – spáva s mamou a otcom v posteli, rozhrýzie všetko, čo mu príde do cesty (nafukovací bazén, plyšové hračky, kvety), naháňa po dvore mačky, vtáčiky i krtkov –, a prísť na to, kto je tu vlastne „vodca svorky“.

Vážne témy s nadhľadom a úctou

Okrem tejto hlavnej línie máme ako čitatelia pred sebou obraz harmonického života v rodine, obraz medziľudských vzťahov i prírodného cyklu. Šikulovej rozprávanie plynie hladko, je autentické a spontánne. Autorka veľmi prirodzeným spôsobom prenáša svojim čitateľom množstvo dôležitých odkazov. Najmä v každodennej interakcii mamy s otcom, s deťmi, s ich príbuznými či s rómskymi susedmi (Baškina najlepšia kamarátka je rómska dievčinka Natálka) môžeme vidieť korektný dialóg, kde sa akceptuje iný názor, kde sa dá veľa situácií či problémov vyriešiť s humorom, nadhľadom a so vzájomnou úctou.

Popri mnohých humorných epizódach sa autorka citlivo a nenápadne dotýka aj vážnych tém. Potreba tolerancie a akceptácie všetkých ľudí sa odráža v obraze pekných susedských vzťahov medzi (majoritnou) rodinou, v ktorej žije pes Dunčo, a (rómskou) rodinou, v ktorej žije pes Šakal. V rozprávaní sa objaví aj motív smrti – keď ochorie babka Bašky a Vecana a napokon si aj „odletí do neba a určite sa v nebi usmieva, keď vidí, ako sa za humnami Dunčo znovu vyvliekol z vôdzky a niet ho“. (s. 37 – 38) Autorka však motív smrti vkomponúva do príbehu veľmi organicky, nesentimentálne, ale zároveň tento neodvratiteľný aspekt ľudského života nebagatelizuje.

Hedonistický zážitok

Čaro Šikulovej rozprávania spočíva aj vo skvelo modelovaných dialógoch medzi postavami či v ich vnútorných monológoch (vrátane Dunčovho). Jej jazyk je živý, osobitý, často aj expresívny (ale nikdy nie prvoplánovo), inokedy veľmi poetický. Príbehy vyúsťujú v originálnych pointách. Spôsobom rozprávania, ale aj výberom tém či príhod prenáša čitateľa doprostred diania. Takto sa môžeme napríklad cítiť aj v situácii, keď mama s dobrým úmyslom poskytnúť deťom v lete osvieženie nafukuje bazén: Vtedy mame došlo, že bude musieť ten bazénisko veľikánsky nejako nafúkať. Hľadá dzindzik, kde sa to oné, a fučí ako starý hroch. Nadúva líca aj plúca, vyzerá ako trubač a veľryba nič, leží ako skapacina vyplavená z mora. Baške je do plaču, pes sedí ako v kine, toto jeho panička ešte nerobila, vyčkáva, čo sa bude diať. Vyzerá, že niečo zaujímavé! (s. 51)

Vďaka uvedeným atribútom poskytuje kniha *Pozor, bodkovaný pes!* (nielen) detským adresátom taký čitateľský zážitok, ktorému by sme pokojne mohli pripísať prívlastok hedonistický.

Markéta Andričíková (1974)

Vedecky a pedagogicky pôsobí na Filozofickej fakulte **UPJŠ** v Košiciach. Venuje sa svetovej literatúre, výtvarnému umeniu, kinematografii, slovenskej a svetovej literatúre pre deti a mládež a problematike detskej recepcie.

Veronika Šikulová: *Pozor, bodkovaný pes!*

Ilustrovala: Oksana Paliy

Autor: Markéta Andričíková